

OORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 11-34

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 8 juni 2011 een klacht, gedateerd 15 maart 2011, ontvangen van de heer A. en mevrouw B., ouders van C., op dat moment leerling van D. (de school), hierna te noemen: klagers. De klacht, geregistreerd onder nummer 11-34, is gericht tegen mevrouw E., toenmalig directeur van de school, en het bestuur van F., hierna te noemen: aangeklaagden.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter; mr. J.H.A. Teulings, lid en mr. W.G.G.M. van Holsteijn, lid.

De commissie heeft op 8 juni 2011 de brief van klagers van 15 maart 2011 ontvangen. Op dat moment kon de behandeling van deze klacht niet meer worden toegevoegd aan de reeds geplande hoorzitting op 22 juni 2011 inzake de klachten van andere ouders betreffende de school, te weten de klachten met nummers 11-09, 11-15, 11-19, 11-21, 11-22, 11-23 en 11-26. De onderhavige klacht is ter informatie toegevoegd aan de klacht 11-21 en klaagster is als toehoorder ter zitting aanwezig geweest, terwijl voor het vervolg door de voorzitter is meegedeeld dat de commissie zich op een later tijdstip zal beraden over de wijze van afhandeling van de klacht.

Op 15 juli 2011 heeft de commissie het ingevulde vragenformulier met bijlagen van klagers ontvangen.

De commissie heeft op 14 maart 2012 besloten alsnog een hoorzitting te organiseren inzake deze klacht.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren en hebben bij brief van 25 maart 2012 van die gelegenheid gebruik gemaakt.

Klagers en aangeklaagden zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op een op 4 april 2012 te Utrecht gehouden besloten hoorzitting.

Klaagster was daarbij aanwezig, vergezeld van mevrouw G.. Aangeklaagden hebben de commissie meegedeeld niet te zullen verschijnen.

Ontvankelijkheid

De school is aangesloten bij de commissie. De dochter van de klagers was ten tijde van indiening de klacht leerling van de school. De klacht is ontvankelijk.

Korte inhoud van de klacht

Het bestuur en de directeur hebben niet adequaat gereageerd op het lichamelijk en geestelijk straffen, kleineren en mishandelen van leerlingen door de leerkracht

Vanaf oktober 2010 hebben klagers en andere ouders aan de bel getrokken bij onder meer de directeur dat de leerlingen lichamelijk en geestelijk het gezag van de leerkracht niet meer aan konden. In eerste instantie werden alle klachten weggewuifd door aangeklaagden. Uiteindelijk is op 16 november 2010 een ouderavond gepland en op 27 november 2010 een onderzoek gestart.

Het onderzoek door de Onderwijsbegeleidingsdienst (OBD) is niet diepgaande genoeg uitgevoerd, slechts 7 van de 23 kinderen zijn gehoord, ouders en kinderen werden geselecteerd door de directeur die wist wie een klacht had ingediend. Ouders hebben geen uitleg gekregen over de onderzoeken of conclusies. Ouders zijn niet op de hoogte gesteld van het inschakelen van begeleiding vanuit REC4. Het gevolg hiervan was dat de leerlingen nog in de sfeer van straffen en corrigeren bleven. Om de aanbevelingen uit het rapport van de OBD na te komen, werd klas 6 met steun van de REC4 nog strakker gehouden:

- dreiging door de directeur en de ib-er bij weigering van ondertekening van een overeenkomst met regels;
- het niet gelijktijdig met andere klassen buiten spelen;
- bij onrust of slecht gedrag werden ouders gebeld om de leerling op te halen en werden de leerlingen geschorst;
- streepjes achter de naam van de leerling bij slecht gedrag, bij minder dan 3 streepjes kreeg de leerling een snoepje aan het einde van de dag.

Het bestuur heeft in februari 2011 besloten dat de leerkracht na de vakantie weer aan het werk ging in de kleutergroep. Het bestuur vond het nodig dat leerlingen van klas 6 en ouders afscheid namen van de leerkracht, in aanwezigheid van de directeur. In de praktijk was die er niet bij zodat de leerkracht schaamteloos kon uithalen tegen de leerlingen. De dochter van klagers wilde niet met de leerkracht spreken en dat is gerespecteerd.

In mei 2011 voelden ouders zich nog niet gehoord en was er geen hulp of begeleiding aan de leerlingen gegeven. Ouders hebben de hulp ingeroepen van de vertrouwenspersoon van de

GGD. Vervolgens is een ouderavond belegd waarin eindelijk is toegezegd dat er (spel) therapie zou worden gezocht voor de leerlingen. Helaas was het toen al 19 mei en kon er maar 5 middagen met de leerlingen worden gewerkt.

Het bestuur heeft niet gemeld dat het de leerkracht in juni 2011 weer een time-out heeft gegeven. De ouders hebben op 24 juni 2011 vernomen dat de leerkracht ontslagen was. Het bestuur is niet transparant richting ouders geweest en had een bagatelliserende houding.

Van vergaderingen en ouderavonden hebben klagers geen notulen ontvangen.

De dochter van klagers is door deze gebeurtenissen een teruggetrokken, onzeker en gefrustreerd meisje geworden. Ze heeft psychische problemen en een negatief zelfbeeld. Inmiddels zit zij op een school voor voortgezet onderwijs en is duidelijk geworden dat zij een leerstofachterstand en een minderwaardigheidscomplex heeft. Klaagster heeft hierover ook de inspectie benaderd. Klaagster heeft er ter zitting op gewezen dat zij op het vragenformulier heeft aangegeven dat de klacht ook tegen de leerkracht is gericht.

Recentelijk is klaagster gebeld door het bestuur, maar zij heeft het gesprek als beledigend ervaren en niet als een oprechte poging de klacht voorafgaand aan de hoorzitting op te lossen. Klagers hebben naar aanleiding van de aanbeveling in het oordeel van de commissie inzake de 7 andere klagers, niet de betreffende hoofdstukken uit het rapport van de OBD ontvangen. Dat is alleen aan de betreffende klagers toegezonden.

Verweer

Voor wat betreft het vermoedelijke fysieke en mentale geweld is onderzoek gedaan door een onafhankelijke instantie. Voor wat betreft de vermoedelijke lesachterstand verwijst het bestuur naar het rapport van de onderwijsinspectie van 9 oktober 2007 en de daarop volgende verleende basisarrangementen. Het bestuur heeft mede gelet op de ernst van de geuite beschuldigingen vanaf het begin (november 2010) adequaat gehandeld en actie ondernomen. De leerkracht van klas 6 kreeg op 15 november 2010 een time-out. Op 16 november was er een ouderavond waarop ouders zijn geïnformeerd over de mogelijkheid formeel te klagen, de time-out en het voornemen tot onderzoek. Op 27 en 30 november 2010 heeft het bestuur de ouders geïnformeerd over het onderzoek dat gedaan zou worden door de OBD. Op 16 december 2010 zijn de ouders uitgenodigd voor een ouderavond waarop de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek zijn gepresenteerd. De onderzoeker heeft geconcludeerd dat er geen sprake was van fysieke en mentale mishandeling en adviseerde tot een assessment en coachingstraject voor de leerkracht. Uit het assessment bleek dat de leerkracht competent was

maar dat er verbeterpunten waren. Er is een coachingstraject gestart en voor de begeleiding, observatie en directe terugkoppeling naar de leerkracht is een interim-kracht aangesteld. De ouders die formeel hadden geklaagd zijn separaat geïnformeerd waarbij werd aangegeven dat de klachten als afgedaan werden beschouwd. Klagers en andere ouders die een klacht indienden, hebben hierop niet gereageerd. Ook op de afsluitende ouderavond (begin februari 2011) zijn geen reacties van ouders gekomen waaruit onvrede over de procedure en de ingezette maatregelen naar voren kwam.

Het bestuur heeft geprobeerd de zaak zoveel mogelijk te ontdoen van alle -begrijpelijke- emotie en objectieve informatie (laten) verzamelen.

Tijdens de hoorzitting op 22 juni 2011 heeft de voorzitter van de commissie voorgesteld de onderhavige klacht, die om onduidelijke redenen te laat was ontvangen, toch te behandelen. Het bestuur ging daarmee akkoord en klaagster was aanwezig. Het bestuur acht de kern van de klacht van klagers in de oordelen van 2 februari 2012 helder en afdoende beoordeeld. Daar waar de commissie oordeelde dat de school meer uitleg had kunnen en moeten geven, heeft het bestuur aangegeven dit oordeel te delen. Dit geldt ook voor het feit dat de commissie van oordeel is dat het welbevinden van de leerlingen door de situatie is geschaad. De gestelde vermoedelijk aanwezige achterstand in kennisniveau was niet komen vast te staan en voor wat betreft de onderhavige klacht zal dat volgens het bestuur niet anders zijn..

Oordeel

De onderhavige klacht gedateerd 15 maart 2011 heeft de commissie om onbekende redenen eerst op 8 juni 2011 ontvangen. Vanwege de korte termijn kon die klacht niet als zodanig op de hoorzitting van 22 juni 2011 worden behandeld, maar is ter informatie gevoegd bij klacht 11-21. Klaagster was bij voornoemde hoorzitting als toehoorder aanwezig. De commissie heeft op basis van de inhoud van de brief van klagers van 15 maart 2011 op 29 juni 2011 de directeur en het bestuur als aangeklaagden aangemerkt en hen en klagers daarover geïnformeerd. Daarbij is aangegeven dat zij te zijner tijd nader bericht zouden ontvangen.

Klagers hebben op het vragenformulier dat de commissie op 15 juli 2011 heeft ontvangen, toegevoegd dat de klacht ook tegen de leerkracht was gericht.

De commissie heeft in de andere klachten betreffende de school (11-09, 11-15, 11-19, 11-21, 11-22, 11-23 en 11-26) op 2 februari 2012 een oordeel gegeven over ondermeer het klachtonderdeel betreffende de jarenlange fysieke en psychische straffen/mishandelingen van de zijde van de leerkracht. Dit klachtonderdeel is gedeeltelijk gegrond verklaard. Om die reden heeft de commissie, toen zij op 14 maart 2012 heeft besloten de klacht op een hoorzitting te

behandelen, niet alsnog de leerkracht, die inmiddels niet meer werkzaam is op de school, aan te merken als aangeklaagde. De commissie achtte het wel van belang met name klagers over de andere klachtonderdelen, die deels specifiek op de situatie van klagers en hun dochter betrekking hebben, te horen.

De commissie acht het teleurstellend dat het bestuur en de directeur besloten hebben het niet nodig te achten om ter zitting aanwezig te zijn.

De commissie heeft in het kader van de klachten, waarover zij op 2 februari 2012 een oordeel heeft gegeven, vertrouwelijk kennis genomen van het rapport van het bureau MAET van de OBD en is van oordeel dat het onderzoek, binnen de gegeven beperktheid en gelet op het doel ervan aan de daaraan te stellen eisen voldoet. In opdracht van het bevoegd gezag van de school heeft dit bureau een onderzoek gedaan naar de op de school ontstane situatie en aanbevelingen geformuleerd. De opdracht aan MAET is verstrekt op 30 november 2010; het onderzoek is aangevangen op 6 december 2010; het rapport is gedateerd op 10 december 2010. Het onderzoek is weliswaar in een korte tijdsspanne uitgevoerd, maar er is met een groot aantal betrokken personen gesproken. Mede gelet op de gegeven toelichting is niet gebleken of aannemelijk geworden dat een onjuiste selectie is uitgevoerd ten aanzien van de personen met wie gesproken is. Het rapport biedt voldoende inzicht in het gebeurde en geeft de te nemen maatregelen aan. Het is een serieus onderzoek. De commissie acht dit klachtonderdeel **ongegrond**.

De commissie heeft in haar oordelen van 2 februari 2012 het volgende overwogen.

Het rapport bestaat uit vijf hoofdstukken: (1) inleiding, (2) overzicht van algemene gegevens, (3) resultaten van het onderzoek, (4) analyse en aanbevelingen en (5) algemene conclusie.

Uitsluitend hoofdstuk 3 (resultaten van het onderzoek) bevat in de verslagen van de gesprekken die met vele personen zijn gevoerd, zodanige gegevens dat dit hoofdstuk in elk geval vertrouwelijk moet blijven. Voor de overige delen van het rapport geldt niet dat de vertrouwelijkheid zich tegen openbaarmaking verzet. Indien en voor zover het bevoegd gezag ook verdere delen van het rapport vertrouwelijk zou willen houden, is de commissie van oordeel dat minimaal het gehele hoofdstuk 4 en hoofdstuk 5 aan klagers ter beschikking behoren te worden gesteld. Nu gebleken is dat het bestuur tot het moment van de zitting de betreffende hoofdstukken niet ook aan klagers ter beschikking heeft gesteld, zal de commissie terzake dezelfde aanbeveling doen.

Ten aanzien van de gekozen oplossing ten aanzien van leerkracht overweegt de commissie dat de school het advies van MAET heeft gevolgd en heeft getracht een confrontatie te voorkomen. De commissie is van oordeel dat de school in redelijkheid tot de gekozen oplossing heeft kunnen komen. De commissie acht dit klachtonderdeel **ongegron**d.

Ten aanzien van de slechte communicatie vanuit de school is de commissie van oordeel dat de school meer uitleg had moeten en kunnen geven rondom het gedane onderzoek. Het onderzoek was immers primair gericht op normalisatie van de gespannen situatie en de daartoe op zeer korte termijn te nemen maatregelen. De ouderavonden in november en december 2010 waren waar het betreft de (doortastende) reactie van het bestuur en de getroffen maatregelen duidelijk. Een ouderavond medio januari of begin februari had vervolgens in de rede gelegen. Publicatie van grotere delen van het rapport van MAET, in combinatie met een ouderavond waar de gelegenheid bestond een toelichting te geven en toelichting te vragen in die periode had verdere onrust kunnen voorkomen of tenminste beperken.

De school heeft echter gekozen te zwijgen over hoe het verder zou moeten gaan met de individueel levende klachten. De commissie kan zich voorstellen dat het bestuur tot die gedragslijn is gekomen, te meer waar er ook ouders waren die primair aandrongen op herstel van de rust in het verdere verloop van het (laatste) schooljaar. Het gebrek aan communicatie leidde anders dan de insteek van het bestuur was, maar niettemin begrijpelijk, tot meer onrust bij de klagers. De brief van de school van 8 februari 2011 waarin werd geconstateerd dat met de getroffen voorzieningen ook de klachtbrieven als afgehandeld konden worden beschouwd, valt niet goed te rijmen met de verantwoordelijkheid van het bestuur als bevoegd gezag in de zin van het klachtreglement.

Het inschakelen van de reeds in de school actieve medewerkers van het REC acht de commissie op zichzelf niet onjuist maar ook dit had duidelijker naar de ouders gecommuniceerd moeten worden. Het door de leerlingen laten ondertekenen van de regels had eveneens eerst met de ouders besproken moeten worden. Voorts is de commissie van mening dat de school niet goed heeft aangevoeld dat men naar de leerlingen toe had moeten laten merken dat er begrip was voor de ontstane situatie en gevoelens.

De commissie acht dit klachtonderdeel dan ook **gegron**d.

Zoals de commissie reeds in haar oordelen van 2 februari 2012 heeft overwogen, acht de commissie het aannemelijk dat het welbevinden van de leerlingen en derhalve ook van de dochter van klagers op school is aangetast. Wat betreft de overige aspecten in dit

klachtonderdeel stelt de commissie vast dat klagers geen concrete feiten hebben aangevoerd die het bestaan van bepaalde psychische gevolgen en een lesstofachterstand - in samenhang met bijvoorbeeld psychologische en/of schoolrapportages - zouden kunnen dragen. Dit leidt ertoe dat de commissie niet heeft niet kunnen vaststellen of en zo ja welke uitwerking een en ander heeft gehad op de situatie thuis noch of de psychische problemen van de dochter van klagers direct zouden zijn veroorzaakt door de situatie op school. Hetzelfde geldt de stelling van klagers dat zich in het voortgezet onderwijs duidelijk een lesstofachterstand openbaart en dat er sprake is van een direct verband tussen een eventuele achterstand in het kennisniveau en de situatie op de school.

Derhalve acht de commissie dit klachtonderdeel **gegrond** voor zover het betreft het welbevinden van de leerling op school maar voor het overige **ongegronnd**.

Aanbeveling

De commissie beveelt het bevoegd gezag van de school aan de hoofdstukken 1, 2, 4 en 5, doch tenminste de hoofdstukken 4 en 5 van het rapport van MAET ter beschikking te stellen van klagers.

Den Haag, 27 juni 2012

C. Sjenitzer,

Voorzitter

R.T. Steinvooort-de Groot

Secretaris